

JEGYZŐKÖNYV

Felvétetett Rozsnyón, az országos orvos-szövetség gömörvármegyei fiókjának 1900. május hó 29-én tartott rendes közgyűlésén.

Jelen voltak: Elnök: Dr. Löcherer Tamás vármegyei közkórházi igazgató (Rimaszombat), dr. Auerbach Lajos gyakorló orvos (Rozsnyó), dr. Basilidesz Károly körorvos (Ratkó), dr. Borszéki Ármin körorvos (Feled), dr. Drachsler Adolf körorvos (Csetnek), dr. Gaál Gusztáv járásorvos (Tornallya), dr. Gocso Gusztáv körorvos (Harkács), dr. Goldblatt Géza körorvos (Tornallya), dr. Hajcsy Sándor gyakorló orvos (Rozsnyó), dr. Hensch Géza városi orvos (Jolsva), dr. Kalchbrenner Hugó uradalmi orvos (Helpa), dr. Kármán E. Aladár kórházi orvos (Rimaszombat), dr. Kengyel János községi orvos (Csetnek), dr. Krecs Gyula bányaműorvos (Vashegy), dr. Lichtschein Adolf vasuti orvos (Rimaszombat), dr. Maurer Arthur járásorvos (Rozsnyó), dr. Meskó Miklós vármegyei főorvos (Rimaszombat), dr. Molnár Ferencz körorvos (Rimaszécs), dr. Posevitz Albert városi orvos (Nagyőröcze), dr. Pósch Dezső városi orvos (Rozsnyó), dr. Ruber József kórházi orvos (Rozsnyó), dr. Schvirian János körorvos (Dobsina), dr. Vajner Károly körorvos (Dernő), dr. Zehery István kir. törvényszéki orvos (Rimaszombat), jegyző: dr. Urszinyi Gyula bányorvos (Putnok.)

Elnök üdvözli a közgyűlésen szép számmal megjelent tagokat, módfelett örvend a kartársak között mutatkozó összetartásnak és a fokozódó érdeklődésnek, melyet közügyeink iránt tanusítanak, s a gyűlést következő szavakkal nyitja meg:

Nem kerülte el figyelmünket azon körülmény, hogy napról-napra halhatóbb az elégedetlenség és türelmetlenség, melyel mi orvosok most már sürgetjük ügyeinket minden fórumon.

Nem tagadható, hogy bizonyos sürgősség szükségesnek látszik csakugyan, mert nagyon sokat mulasztott az orvosi kar azzal, hogy a békés időkben 30 esztendő t hagyott feje fölött elröpi a nélkül, hogy a saját existenciájának javítására valamit tett volna. Tisztelt uraim, a mit elmulasztottunk harmincz év alatt, az nem hozható helyre öt év alatt! Ekként mérsékeljük követeléseinket, vágyainkat és óhajtásainkat. Legyünk türelemmel s tanuljuk meg a kitartást, a mely jó tulajdonságnak nem voltunk bővében eddig, azt elismerhetjük.

Igyekezzünk mindent megtenni, a mi egy-egy lépéssel consolidációkhoz vezet. Hiszen még ez sincs meg közöttünk! Sok a széthúzó elem s nem szoktuk még meg, hogy nagy elvek mellett aprólékosságoktól tekintsünk el.

Miután a télből egyszerre az aratási időbe át nem ment még soha senki, — nekünk is meg kell várni a dolgok és körülmények természetes fejlődését.

Türtőztessük magunkat a szerfeletti vágyakban, a közönyben és a semmit tenni akarásban — és akkor meg fog jönni becsületes törekvéseinknek áldása is. Kivánom tehát, hogy ügyeinket éber figyelemmel — munkássággal, hangyaszorgalommal, de legfőként türelemmel és kitartással vigyük előbbre.

A mult gyűlés jegyzőkönyve felolvastatván, az ellen észrevétel nem tétetvén, hitelesített.

Jelen közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére: dr. Pósch Dezső és dr. Meskó Miklós küldetett ki.

A legutóbbi közgyűlésen az orvosi dijszabás módosítása végett kiküldött: dr. Meskó Miklós és dr. Ruber József következő jelentés kíséretében terjesztik be az új dijszabás-tervezetét:

Tekintetes főkszövetségi közgyűlés!

A mult ősszel Ratkón megtartott szövetségi közgyűlés megbízása folytán, van szerencsénk az orvosi díjszabás módosítására vonatkozó javaslatunkat, díjszabás tervezetünkkel együtt tisztelettel betervezni.

E tervezet összeállításánál főleg két szempont vezetett, t. i. hogy lehetőleg czélszerű vezérfonalat nyerjünk munkadíjaink megállapításánál és azért lehetőleg minden a gyakorlatban előforduló orvosi ténykedésre kiterjeszkedtünk, továbbá hogy a díjszabásra tulajdonképen leginkább a kevésbé vagyos vagyis oly betegekkel szemben van szükség, kik megszokták kérdezni mivel tartoznak s ép azért a díjszabás tervezetbe a díjtételek minimumát vettük fel, de maximumul ennek kétszeresét megállapítani kérjük.

Az egyes díjtételekre vonatkozó javaslatunk következő: Tekintettel arra, hogy egy látogatás a beteg lakásán több időt igényel, mint egy rendelés az orvos lakásán az első, illetve egyszeri látogatás díját a beteg lakásán nappal 2 és éjjel 4 koronában megállapítandónak, ellenben a többi, a rendes látogatások során végzett beteglátogatás díjat nappal 1 és éjjel 2 korona meghagyandónak véljük. A most érvényben levő díjszabás 2—3 és 4 pontjaiban megállapított díjtételeket alacsonyaknak tartjuk és a betegnél való elfoglaltság első órájáért nappal 3, éjjel 6 és minden további óráért nappal 1 és éjjel 2 koronát kérünk felvenni; így egy félnapi elfoglaltságért a helyben lakó betegnél nem 6, hanem 8 és egy egész napért nem 10, hanem 14 korona járna. A vidéken végzett beteglátogatásokra vonatkozó díjtételeket meghagyni, ellenben az orvosi tanácskozásért az orvos lakásán megállapított nappali 6 korona díjat 5 koronára és az éjjeli 10 korona díjat 8 koronára leszállítani és egyúttal egy pontnak pótlólag való felvételét kérjük, t. i. hogy a beteg által kívánt orvosi tanácsnak levélben való megbízásáért 3 korona számítandó.

Megjegyzendőnek tartjuk a beteglátogatások fejezeténél, hogy reggel 7 órától este 7 óráig a nappali, esteli 7 órától reggel 7 óráig az éjjeli díjtételek érvényesek, továbbá, hogy vidéken végzett beteglátogatásoknál csupán az eltöltött idő (oda, vissza utazás és tartózkodás beszámításával) és fuvar vagy vasuti menetdíj, de látogatási díj külön fel nem számítható.

A különféle bizonyítványok díjtételei a már megtörtént megállapodások szerint vétettek fel a B) fejezetben; ugyanitt a szakértői szemle és véleményért 20 koronás díjtétel elfogadását hoztuk javaslatba.

A C) alatt elsorolt műtéti díjtételekben a látogatási díj befoglaltatik; kötszer és gyógyszer minden esetben külön felszámítandók. Nappali világításnál végzett műtéteknél a nappali, mesterséges világításnál végzetteknél az éjjeli díjtételek érvényesek. (Kivételt azon műtétek képeznek, melyek nappal is mesterséges világítást igényelnek: tükrözések.) A vidéken végzett műtétekért való felszámítást illetőleg megjegyzendőnek véljük, hogy a mennyiben az orvos lakhelyén végzett műtétek díjtételeinél a műtét által eltöltött idő külön fel nem számítható, vidéken a műtéttel eltöltött időért az A) 3. és 4. pontja alatti u. n. távozási díj nem számítandó.

A mi az egyes díjtételeket illeti, a fogorvosi műtétekért, a foghuzásért a beteg lakásán a nappali díjtételt 3 koronára, az éjjelit 5 koronára emelni, ellenben gyökhuzásnál az orvos lakásán nappal 3 és éjjel 5 koronára leszállítani kérjük. A fogbeteggeli tanácskozás díjtételét, a mennyiben az orvosi tanácskozás díja A) 5. p. alatt már megállapított, elhagyandónak véljük.

Felvettünk itt a díjszabásba a tulajdonképeni műtéteken kívül a vizelet vizsgálatért 1 koronát, a górcsői vizsgálatért 3 és a magánkívánatra teljesített bonczolásért 20 koronát.

Szóval kiterjeszkedni igyekeztünk mindazon ténykedésekre, melyekre a vidéki orvos gyakorlatában előfordulnak, és ezen, a helyi viszonyokra való tekintettel összeállított díjszabás-tervezetnek egész terjedelmében való elfogadását ajánljuk.

Rozsnyó, 1900. május 29-én.

Tisztelettel

Dr. Meskó Miklós,

Dr. Ruber József.

A bemutatott tervezet kapcsán dr. Goldblatt kérdést intéz, hogy a műtétekre nézve megállapított díjak a körorvosokra is vonatkoznak-e; mire az elnök kijelenti, hogy igen, miután azok egyezsége csak a vényírásra szól.

Dr. Pösch ajánlja, hogy az éjjeli látogatási díj a nappalinak legalább felét tegye ki.

Dr. Ruber kívánja, hogy a nappali és éjjeli idő megállapításánál különbség tétessék a nyári és téli hónapok közt.

A közgyűlés a dijszabásra vonatkozó javaslatot, melynek tételei a díjazás minimumaként állapittatnak meg, egész terjedelmében elfogadja azzal, hogy az éjjel felszámítható díjak a nappalinak kétszeresét tegyék ki, s április hó 1-től október hó 1-ig reggel 7-től este 9-ig, október 1-től április 1-ig reggel 7-től este 7-ig számíttassék a nappali idő, azon túl éjjeli.

A javaslat a központ által való jóváhagyás után nyomban életbelép, a szövetség minden tagjára nézve kötelezőnek mondatik ki, s mindaddig, míg más intézkedés nem történik, érvényben marad s a tagoknak zsebtárczába illeszthető alakban nyomtatva meg fog küldetni.

Az elfogadott és a központhoz felterjesztendő új dijszabás tervezete tehát ez:

Érvényes 1900-ik évtől ott, a hol a felekkel

Sorszám

Az orvosi működés neve

Az orvos lakásán

nappal	éjjel
korona	korona

A) Beteglátogatás:

1	Egyszeri (első) beteglátogatás	1	2
2	Minden további beteglátogatás	1	2
3	Egy (első) órai elfoglaltság a betegnél	2	4
4	Minden további ór.ért	1	2
5	Orvosi tanácskozásért	5	10
6	A beteg által kívánt orvosi tanácsnak levélben való megírása	3	—

B) Bizonyítványok: *)

1	Orvosi bizonyítvány	4	—
2	Orvosi látogatás	4-től	10 kor.-ig
3	Orvosi bizonyítvány kivételes nősülési engedélyhez	6	—
4	Biztos. társ. 20000 koronán alul	10	—
5	" " 20000 felül	20	—
6	Balesetbiztosításhoz " "	6	—
7	Temetkezési egyletbe felvételhez és tömeges biztosításnál 200 kor. bizt. összegén alul egyénenként	2	—
8	Temetkezési egyletbe felvételhez és tömeges biztosításnál 200 kor. bizt. összegén felül egyénenként	4	—
9	Szakértői szemle és vélemény írása	20	—

C) Műtétek. *)

(Látogatási díj befoglalva.)

1	Bőr alá fecskendés	2	4
2	Oltásért	2	4
3	Villanyozás	2	4
4	Érvágás	2	4
5	Tályognyitásért	2	4
6	Sebtisztítás és kötözés	2	4
7	Fertőzött vagy bonyolult seb tisztítása és első kötözése	3	6
8	Varrat alkalmazása külön	1	1
9	Póscsapolás	2	4
10	Hólyagmosás	2	4
11	Bélbeöntés	4	8
12	Massage (végtag)	2	4
13	Heveny kisebb ficam helyretétele	5	10
14	Csomb-, térd-, váll-ficam helyretétele	8	16
15	Egyszerű esonttörésnél kötés alkalmazása	5	10
16	Nyílt esonttörésnél kötés alkalmazása	8	16
17	Kisebb álképlet kiirtása	8	16
18	Nagyobb álképlet kiirtása	—	—
11	Egy ujjnak amputációja vagy kiizelése	8	16
20	Végtag amputáció vagy kiizelés	—	—

*) Az A) és C) alatti díjtételek köztudomásúlag vagyonos vagy magasabb

dijszabás.

meg egyezé sen alapuló szerződés nincs.

A beteg lakásán				Jegyzet
helyben		vidéken		
nappal	éjjel	nappal	éjjel	
korona	korona	korona	korona	
2	4	Fuvar a fél fizeti, oda- és visszautazás és tartózkodás ideje számítandó		Október 1-től április 1-ig: Reggel 7 órától esti 7 óráig nappali, este 7 órától reggel 7 óráig éjjeli. — Április 1-től október 1-ig reggel 7 órától esti 9-ig nappali, esti 9 órától reggel 7-ig éjjeli díjtétel számítandó.
1	3	4	8	
3	6	2	4	
1	2	a 3. és 4. tétel hozzászámítandó		
6	12	—	—	
—	—	*) A 3. és 4. tétel hozzászámítandó		
5	—	6	—	
10	—			
10	—			
20	—			
6	—			
2	—			*) Anyag és kötszer nélkül Nappali világitásnál végzett műtétknél nappali, mesterséges világitásnál végzett műtétknél éjjeli díjtételek érvényesek.
4	—			
20	—	20	—	
2	4	A műtét díjakon és fuvaron kívül az oda- és visszautazás, valamint a műtéttel eltöltött idő kivételével a betegnél eltöltött idő számítandó		
2	4			
2	4			
3	6			
3	6			
3	6			
4	8			
1	1			
3	6			
3	6			
4	8			
3	6			
6	12			
10	20			
6	12			
10	20			
10	20			
30	60			
10	20			
30	60			

állású egyéneknek kétszeresen számíthatók

Sorszám	Az orvosi működés neve	Az orvos lakásán	
		nappal	éjjel
		korona	korona
21	Kanalazás, kaparás	4	8
22	Útérálakötés, életveszélyes vérzés csillapítás	6	12
23	Mellkas, has v. hydrocele punctio	—	—
24	Kizárt sérv visszahelyezése	5	10
25	Kizárt sérv műtete	—	—
26	Paraphymosis műtete	—	—
27	Idegen test eltávolítása az orrűreg, külső hallójárat vagy eorneáról	2	4
28	Női genitáliák vizsgálata	3	6
29	Húgyeső vagy méhnyak étetése	2	4
30	Hüvelyirrigatio	2	4
31	Uterus kiöblítése	3	6
32	Vérzés kezelése; tamponálás	—	—
33	Curettage	—	—
34	Fogó műtét	—	—
35	Magzatfordítás és kihuzás	—	—
36	Koponyalékelés, letejezés	—	—
37	Kizsigereles	—	—
38	Placenta vagy részletei művi eltávolítása	—	—
39	Gátvarrás szülés után	—	—
40	Asphyktikus magzat felélesztése	—	—
41	Altatás (narcosis)	6 kor.-tól	10 kor.-ig
42	Szemvizsgálat tükör vagy üvegekkel	3	6
43	Könytömlő megnyitás	5	—
44	Röphártya műtét	6	—
45	Szaruhártya csapolás	6	12
46	Iridectomia	—	—
47	Cataracta műtét	—	—
48	Szemteke enucleálása	—	—
49	Foghuzás	2	4
50	Gyökhuzás	3	6
51	Érzéstelenítés külön	2	2
52	Czementtömés	4	—
53	Platinatömés	6	—
54	Aranytömés	10	—
55	Gyöktömés	2	4
56	Húgyvizsgálat külön	1	1
57	Góresői vizsgálat	3	3
58	Magánkívánatra teljesített boncolás	—	—
59	Itt fel nem sorolt műtétekért megegyezés szerint. Segédkezésért a műtét díjtételének fele számítható.		

A dr. Pösch javaslatára kimondta a közgyűlés, hogy a mennyiben az orvos szükségét nem látná, de a beteg kívánja, hogy kezelő orvosa nála tovább időzzön, ez külön megegyezés szerint díjazandó.

Elnök betérjeszti a körorvosok fizetésének or-

A beteg lakásán				Jegyzet
helyben		vidéken		
nappal	éjjel	nappal	éjjel	
korona	korona	korona	korona	
5	10	A műtét díjakon és fuvaron kívül az oda és visszautazás, valamint a műtéttel eltöltött idő számí- tandó)		Nappali világitásnál végzett műtéteknek nappali, — mesterséges vilá- gításnál végzett műtéteknek éjjeli díjtételek érvényesek
8	16			
10	20			
6	12			
30	60			
8	16			
3	6			
4	8			
3	6			
3	6			
4	8			
6	12			
20	40			
12	24			
12	24			
16	32			
20	40			
10	20			
6	12			
6	12			
4	8			
6	—			
10	—			
8	16			
30	60			
40	—			
30	—			
3	6			
4	8			
2	2			
4	—			
6	—			
10	—			
2	4			
1	1			
3	3			
20	—			
				Anyaggal együtt

szágosan egyöntetű rendezésére vonatkozó terve-
zetét.

A közgyűlés elfogadja a központ terve-
zetét, s megbizza az elnökséget, hogy hozzá-
járulását felterjesztésben közölje a központ-
tal, kérje egyszersmind azt is, hogy a kör-

orvos nappali látogatási díja körében legalább 1 korona legyen.

Az orvosi rendtartás országosan egyforma szervezeti szabályzatát a közgyűlés pontonként tárgyalja.

A rendtartás elfogadtatik azzal a módosítással, hogy az A., 5. pontnak, mely a komor kórjóslatok felállításáról és a vallásos meggyőződés tiszteletben tartásáról szól, mint szükségtelennek törlése javasolandó! 2. a B., 5. pont kötés-változtatást tárgyán részére nézve az a módosítás javasoltatik, hogy kötés a kezelő orvos jelen nem létében csak sürgős szükség esetén változtatható az utólag hívott orvos által, ki erről a kezelő orvost értesíteni tartozik, s tényeért esetleg a szövetség előtt is felelős.

3. A rendes házi vagy gyógykezelő orvost, a mennyiben további látogatását a beteg nem kívánná, ki kell fizetni. Mig ez kielégítve nincs, más orvos nem veheti át a gyógykezelést.

4. Sürgős esetekben, ha több orvost hívtak a beteghez, a háziorvos, ennek hiányában a legkorábban megérkező orvos vegye át a beteg gyógyítását, (régi rendtartás III., 5. pont.)

Elnök beterjeszti a fiók-szövetség elkészített ügyrendjét.

A közgyűlés egész terjedelmében elfogadja az ügyrendet. *)

A temesvári fiók-szövetség átirata olvastatott, melyben a fiók-szövetség hozzájárulását kéri a belügyminiszterhez intézendő oly értelmű felirathoz,

*) Az ügyrend külön füzetben, jelen évkönyvhöz csatoltatik.

hogy a mennyiben a körülmételésre orvos vállalkoznék, ez engedélyeztessék.

Dr. Pósch nem járul hozzá.

A közgyűlés szavazattöbbséggel kimondta, hogy az átíratot pártolja, és a benne foglaltakat magáévá teszi.

Dr. Urszinyi Gyula a betegsegélyző-pénztárakról következő felolvasást tartja:

A betegsegélyző pénztárakról.

A kereskedelemügyi m. kir. minister ur a betegsegélyzési ügy ez időszertinti állapotáról tájékozódni kívánván, hogy ezen pénztárak a hozzájuk fűzött várákozásnak humanitarius szempontból mennyiben felelnek meg, leíratát a kereskedelmi és iparkamarákhoz intézte; hogy ezek milyen informatiot küldtek, azt nem tudom.

Ha azonban az orvosokat kérdezte volna meg, azok azt hiszem a valóságnak megfelelőbben és leplezetlenül tárták volna fel a helyzetet. Én tehát a nyilvánosság előtt mondom el véleményemet, hogy mindenki ezen ügyekbe beláthasson és ítélhessen. Lehet, hogy a minister véletlenül szintén elolvassa.

A betegsegélyző egyesületeknek, mint nevük is mutatja, csak egy, de nemes magasztos és humánus céljuk lehet, a megbetegedett tagoknak a törvény vagyis a mód határai között segélyt nyújtani, ezen segély legelső sorban álljon a szükséges hasznos gyógykezelésből (legyen kizárva minden felesleges) és a betegség esetére kiutalt kórpénzből.

De mit látunk! A nagyvárosi privát betegsegélyző egyesületek a humanismus czégére alatt a legesunyább önző üzleteket űzik, a legnemesebb eszme azzá fajult, hogy anyagi érdekeket szolgál s az orvosok csak eszköznek tekintnek az alapítók és hivatalnokok könnyen élhetésére. A legfontosabb személyek az acquisiteur-ök, a kik fogdossák, édesgetik, prae-mium ígéretekkel rábeszélnek az embereket az egyletbe való belépésre; azután jönnek a hivatalnokok, kik igen számosan vannak, csak azután jön az egyleti orvos, a ki valóságos hordár szerepet visz az egyesületben, természetesen fizetése is

ahhoz illő, munkájaért az egylet egy hivatalnokáéhoz sem hasonlítható.

Az ily módon szervezett városi b. s. e. célja csakis a vagyonszerzés, fizetés kieszközlés az igazgatósági tagoknak és különösen az alapítóknak, állásbiztosítás sok hivatalnoknak; az orvos, az előttük mellékes, csak egy nélkülözhetetlen rossz, de azért igen jó czégér a vagyonszerzésre, a kit mégis valamivel ki kell elégiteni, tehát leginkább azzal fizetik, hogy miután humanismust gyakorol, fizetést tehát többet követelni nincs is joga. Ily viszonyok közt, hogy nem a betegek gyógykezelése és kellő segélyezése tüzetik ki célul, hanem a legszemtelenebb piszkos anyagi érdekek, az már az alapítás és szervezés módozataiból tűnhetne ki és tűnhetett volna ki már régen.

Oly pénzen osztoznak, a mihez az illetőknek nincs joguk, a mi inkább sok nyomort, még több fájdalmat lett volna hivatta enyhíteni, de még plane sok halált is kikerülni.

A hatósági betegsegélyző egyletek csak annyiban különböznek a privát egyletektől, hogy itt tagok gyűjtéséről szó nincs, gyakori eset inkább az, hogy sokan kikerülik a tagsági könyvecske megváltását s így a járulékok befizetését is, kárt vall tehát a betegsegélyző egylet, de az illető betegség esetén orvoslásban sem részesülhet.

Sajnos azonban, hogy ezen betegsegélyző egyletnél sem főcél a gyógyítás, hanem az administratio. — Az elnök, igazgató, jegyző, titkár, pénztárnok, ellenőrök és még sok más rendbeli hivatalnok, meg szolgasereg emésztik fel a jövedelmet; az orvos itt is utolsónak marad, úgy tekintik, mint ügynököt, a ki jövedelmüket szaporíthatja vagy kevesbítheti, a szerint tehát szépen vagy keményen bánnak vele, szóval üzlet az egész, nem humanus intézmény. Papiroson talán helyesnek lehet feltüntetve és ezzel port hintenek a világ szemébe, de az életben, a gyakorlatban infamis rossz, hanem ezzel senki sem törődik, ezt csak a beteg érzi s az orvos tudja, de nem segíthet.

A cél igen nemes volt, az eszme keresztül vitele gonosz.

Humanusabbá kell tenni az intézményt, megfosztani minden anyagi, önző, kufár érdekektől, ezt pedig csak úgy lehet, ha ki lesz zárva onnan az üzleti szellem; spekulációnak ott nincs helye. Az orvosokra kell bízni az intézmény vezetését,

legyen a megyei főorvos a kerületi pénztár elnöke, egy hivatalnok pedig az adminisztratív teendőket végzi; ez legyen a központi vezetés. A kerületekben a pénztári orvos az elnök és ugyancsak egy hivatalnok, mint mellékfoglalkozást az adminisztrációt végzi.

A pénztári orvost ellenőrzi a főorvos, a hivatalnokot a közgyűlés által választott felügyelő bizottság, a vidéki pénztárak ügyvitele még a központban felülvizsgáltatik.

Minden betegsegélyező egyleti tag köteles előbb a pénztár orvosánál jelentkezni, hol megvizsgáltatik, csak azután az adminisztrációt végző hivatalnoknál, a ki pénztárnok; távozás előtt hasonlóan. Ily módon az orvos ellenőrizheti a pénztárnokot.

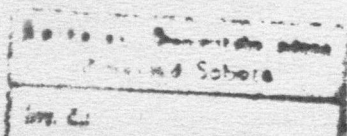
Az ily adminisztratív költség nem tenne ki többet 15%-nál, a többi jövedelem csakugyan betegsegélyzésre volna fordítható, míg ma 40, sőt ismerék betegsegélyező pénztárakat, hol a jövedelem 80% fordítatik adminisztrációra és csak 20% humanitárius célokra, méltán kérdezhetem, hogy *betegsegélyező pénztárak-e ezek, nem inkább hivatalnok-segélyező pénztárak.*

Szomorú, hogy betegsegélyező egyesületek annyira megfertőzték az orvosi kar erkölcsi értékét, és tönkre tették azt annyáig, hogy az orvos is kezd üzleti emberré átalakulni, ha élni akar, a mit a szenvedő emberiség fog majd megsínyleni, pedig egészségünk drága és féltett kincsünk, azt üzlet prédájává átengedni nem óhajtjuk, legnagyobb bűne tehát a betegsegélyező egyesületeknek az, hogy átplántálta az önző érdekeket hajhászó kufár szellemet a múltban erkölcsi értékében kimagasló orvosi karba is.

Ennek következménye az orvosok tömörülése országos szövetséggé, hogy megvédjék erkölcsi és anyagi érdekeiket. Ki kell küszöbölni a betegsegélyező egyesületből mindazt, a mi anyagi érdeket szolgál, több hatalmat és tisztességes fizetést adni az orvosnak, eddig is ő mentette meg a humanizmust, ezután hiszem, hogy jobban fogja szolgálni azt, ha pedig nem, ugy felelősségre kell vonni.

Az orvos fegyelmi bírósága — feljelentés esetén — a közgyűlés által választott bíróság legyen, a megyei főorvos elnöke alatt.

A sok hivatalnok és disz-tag nem szolgálja a humanizmust, ezekből csak a nélkülözhetetlen maradjon meg.

Legyen a betegsegélyző-egylet szervezete egyszerű, olcsó könnyen ellenőrizhető, ha ezer bánya-munkásnak társpénztári számadásait elvégezheti a bánya-számtiszt, mint mellékfoglalkozást, úgy kisebb betegsegélyző-egyletek adminisztratív dolgai is elvégezhetők hasonlóan.

Hogy mi módon oszlik meg az administratio és humanus célok közt egy 925 frt évi jövedelemmel bíró hatósági betegsegélyző-egyletnek jövedelme, felsorolom, az adatokat az iparkamara által a miniszterhez benyújtott statisztikából vettem ki.

<i>Administratio :</i>		<i>Humanus célok :</i>	
Tisztviselők	370 frt.	Orvos	60 frt.
Iroda	120 frt.	Gyógytár	88 frt.
Iroda kellékek . . .	18 frt.	Kórpénz	33 frt.
Különféle	17 frt.	Temetés	10 frt.
Összesen :		Összesen :	
525 frt.		191 frt.	

Ezen gazdálkodást magyarázni azt hiszem nem szükséges.

Összehasonlítva a fenti adatokat egy bánya-társpénztár kiadásaival, utóbbi 24000 frt jövedelem mellett 420 frt adminisztrationalis kiadást tüntet ki.

Annál inkább fog megfelelni a betegsegélyző-egyletek humanus céljainak, mennél többet áldozhat a betegekre, a betegek orvos és gyógyszer iránti igényei mennél inkább eléghetők ki, ez csak úgy lehetséges, ha viszont az ügyvitel tétetik mennél egyszerűbbé, olcsóbbá.

Milyen más lenne a betegsegélyző-egyletek célja, ha egy hivatalnok mellékfoglalkozásképpen egy száz frtért vinné az ügyvitelt, az orvos és gyógyszer kerülne 200–300 frtba, 100 frt küldetne be a megyei főorvosnak és kerületi főpénztárnoknak, 425 frt tisztán a betegek igényei kielégítésére fordíthatna, esetleg egy 3–4 ágyas beteg-szoba rendeztetne, hol a megbetegedett tanuló ápoltatnék, mert ma a műhelyben fekszik, vagy a félszer alatt.

Ha a valóságnak megfelelő adatok jutottak a miniszter birtokába, a betegsegélyző-egyletek működéséről, így el kell ismernie, hogy azon nemes cél, melyet megboldogult Baross miniszter tűzött volt ki, általuk el nem éretett.

Sajnos, ki kell nyilatkoztatnom, hogy a tagokkal megutáltatták az egész humánusnak csufolt intézményt, az igaz, hogy az administratio papiroson kitűnő, a hivatalnokok meg vannak elégedve, ha azonban egy iparos tanoncz megoperálá-

sáról van szó, azt kívánnák, hogy az orvos ingyen tegye meg; a szomszéd községekbe az orvosnak sem fuvardíjat, sem kilométer pénzt nem fizetnek, azt kívánják, hogy az orvos helybeli látogatás díjáért tegye meg. Hogy mint töltik be tehát a humanus czélt a betegsegélyző-pénztárak, annak további részletezésébe nem bocsátkozom.

Hogy a publikum várakozásának nem felelnek meg, az érthető, mert sem a munkaadó, sem a beteg igényeit nem elégítik ki; mert a fekvő beteg elhelyezéséről nem gondoskodik, az terhére van a munkaadónak; az orvos kötelességét mint teljesíti, azzal senki sem gondol, lelkiismeretes orvosi kezelésről ily viszonyok közt ne is beszéljünk, legjobb az az orvos, a ki legkevesebb kiadást okoz, azt azután jó ügynöknek tartják.

Ez nem humanitás, legfeljebb csufolni lehet annak, ez a munkaadót és munkást kiszípolozó egyes hivatalnokok könnyen élhetésére és önző érdekek kielégítésére alakult szövetség, mely nagyzási hóbortra és munkakerülésre tanítja az egylet azon iparosait, a kik ott elnök, igazgató, ellenőr stb. szép czimeket viselnek és ez feljogosítja még arra is, hogy az orvosokkal, a kik az ő kenyérkereső páriáik, esetleg gorombászkodjanak.

Nem helyesebb volna-e, ha inkább az administratio volna kevésbé szép papiroson és a betegek igényei elégítették ki, részesülnének mennél több kedvezményben, fürdő, climaticus helyek stb., hiszen ezer módja van a segélyzésnek, a mire most gondolni sem szabad az orvosnak, mert takarékoskodnia kell, különben megdorgálják.

Ez a világos képe a betegsegélyző-egyleteknek. És hogy ezek üzelmei évek óta folynak, az orvosok pedig meg nem hallgattatnak, oka az, hogy ha egy fel is szólal, szava elhangzik, de majd talán az orvosi szövetség felvilágosítja a minisztert és majd más szellem fog diadalra jutni, mely az igazi humanitás elveire fekteti le ezen nemes ügyet.

A legnagyobb szegény és megaláztatás az orvosi karra, hogy engedte kivenni kezéből a humanismus fáklyáját, s oly kezek ragadták magukhoz, a kik azt saját czéljaik kielégítésére használják fel, s az orvosokat csak bérszolgáik gyanánt tekintik és fizetik.

Ha a miniszter humanismust akar gyakoroltatni a betegsegélyző-pénztárak által, bizza azt az orvosokra, senki má

nem hivatott arra, csak az orvos, ruházzon tehát rá hatalmat és lelkiismeretbeli felelősséget, a ki pedig nem felel meg nemmes hivatásának, — nem érdemli meg, hogy mint orvos működhessen. Ily intézmény növelné az orvosok ethikai érzését és becsét, a mostani csak lerontani képes azt is, a mi meg van.

Az a kérdés tehát, azért alapítottak-e a betegsegélyző-egyletek, hogy administrationalis hivatalnokai kenyeret kapjanak és csak a morzsalék jusson humanus czélokra, vagy pedig megfordítva.

Kimondhatatlan sok jó forrásává lehetne a betegsegélyző-egylet jó kezekben, becsületes kezelés, lelkiismeretes orvosok vezetése alatt, míg ma, minden oldalról elégedetlenség a jaj-szó, csak a hivatalnokok lehetnek megelégedve.

Ha a jog, egyenlőség és igazság korszaka köszöntött be, lássuk, hogy erélyes kézzel nyulnak be ezen darázs-fészekbe, a mely oly tengeri kigyó egész Európában, ha Magyarország a humanitás elvei szerint oldhatja ezt meg, úgy érdemeket szerez a külföld előtt és rossz egészségügyi viszonyaink egyszerre nagy lépéssel haladnának előre, többet fog ez érni, mintha tíz tudóvészeseznek való sanatorium építettett volna fel, pedig még ez sok százezer forintba kerülne, amott van pénz, csak helytelenül lesz felhasználva.

A minisztertől új szervezést s abba igazi humanus szellemet önteni kérünk, mert csak akkor lehet valamit a betegek érdekében megteremteni, ha az ügyvitel tétetik olcsóbbá, míg a hivatalnokok emésztik fel a járulékok nagy részét, szegény beteg nyöghet, elégedetlen, szidja az intézményt s a ki teheti, kibúvik alóla, nem fizet; az orvos nem segíthet, keze meg van kötve, de el is van kedvetlenítve, mert látja, mint posványosodik el a legnemesebb cél, a rossz kivitelben.

Az orvos fő czélja legyen a gyógyítás, a betegségek kikerülésének megmagyarázása és hogy a beteg mielőbb ismét munkabíró legyen, beteg-pénzt lehetőleg senki ok nélkül ne kapjon, de viszont igaztalanul senkinek le ne vonassék.

A beteg körül lelkiismeretesség vezérelje az orvost, soha érdek, úgy kell tehát megteremteni a betegsegélyző-egyleteket, hogy növeljék az orvosban a lelkiismeretet és követelni kell tőle a leginesszebb menő felelősséget.

Ha az orvos csak kötelességét teljesíti, még nem lelkiismeretes orvos, a kötelesség teljesítés és a lelkiismeretes gyógy-

kezelés közt még nagy űr van, azért kell a betegsegélyző-egyleteknek orvosaitól lelkiismeretes eljárást követelniök, de sajnos, nem azt teszik, hanem az orvosokat felületességre, csakis kötelességeik teljesítésére utalják s így kivesz az orvusból a lelkiismeret, végre üzletemberré lesz s mint ilyen már kötelességét sem teljesíti, csak önző anyagi érdekeinek él, mint maga a betegsegélyző-egylet.

Más szellemet kell bevinni a betegsegélyző-egyletekbe, ki kell tépni a kigyó mérges fogát, ki azt, mely a mercantilis irányt képviseli, több hatalmat adni annak, ki ott a humanismust képviseli.

Humanismust csak az orvos gyakorolhat, hivatalnok nem, és ha az orvos nem lenne lelkiismeretes, igazságos és becsületes, nem kell a betegsegélyző-egylet orvosául megtűrni, mert megmértelyezheti az egész intézményt

Legyen tehát az orvosnak egyrésztől hatalom adva a kezébe, de másrésztől legyen a közgyűlés annak elnöke a megyei főorvos által kérdőre vonható és fegyelmi uton elmozditható.

A közgyűlés nevében az elnök köszönetet mond előadónak tartalmas felolvasásáért, s miután a szövetség elérkezettnek látja az időt arra, hogy a betegsegélyző-pénztárakkal szemben állást foglaljon, megbizza dr. Urszinyi Gyulát, hogy a legközelebbi közgyűlésen erre vonatkozólag előterjesztést és konkrét javaslatot tegyen.

Az őszi szeptemberi közgyűlés helyéül dr. Schvirján János meghívása folytán Dobosina városa tüzetett ki, s ezzel a közgyűlés véget ért.

K. m. f.

Jegyzette:

Dr. URSZINYI GYULA.

A hitelesítés jelöl:

Dr. MESKÓ MIKLÓS.